

8. ročník – Občianska náuka (PL.5)

Trestnoprávna zodpovednosť

Meno a priezvisko, trieda: .....

Do zošita si napíšte poznámky:

Trestné právo je jedno z odvetvia verejného práva, ktoré chráni občanov pred ľuďmi, ktorí porušujú právne predpisy a ohrozujú ich život, zdravie alebo majetok. Predpisy trestného práva sú obsiahnuté v **Trestnom zákone**. Ten určuje, čo je trestným činom, vymedzuje podmienky a predpoklady trestnej zodpovednosti, ustanovuje tresty a ochranné opatrenia a vedie ľudí k plneniu zákonných povinností a zachovaniu pravidiel spolužitia.

Trestné právo hmotné - určuje, ktoré konanie je trestné a aké opatrenia možno použiť voči páchatelom trestných činov.

Trestné právo procesné - upravuje postup orgánov činných v trestnom konaní (**polícia, prokuratúra**) pri zisťovaní a prejednávaní trestných činov a pri výkone rozhodnutí, ako aj práva a povinnosti osôb zúčastňujúcich sa v trestnom konaní.

- ☐ **Maloletý páchatel'** je osoba, ktorá spáchala trestný čin pred dovŕšením 14 rokov. Podľa Trestného zákona maloletá osoba nie je trestne zodpovedná, čiže nemôže byť trestne stíhaná a považovaná za páchatel'a. Súhrn trestných činov spáchaných maloletými páchatel'mi sa v kriminológii označuje pojmom delikvencia maloletých..
- ☐ **Mladistvý páchatel'** je osoba, ktorá spáchala trestný čin po dovŕšení 14. roku života a neprekročila vek 18 rokov. Podľa Trestného zákona je mladistvá osoba **trestne zodpovedná**, pričom sa na ňu vzťahujú osobitné ustanovenia. Mladistvým súd ukladá väčšinou podmienené tresty, nepodmienené tresty odňatia slobody len výnimočne. Tresty sa ukladajú maximálne v polovičnej výške a aj výkon trestu sa riadi osobitnými predpismi. Mladiství, na rozdiel od dospelého, musia mať vždy obhajcu.
*Od 18. roku života, teda od **plnoletosti**, je človek plne trestne zodpovedný za svoje činy!*

Trestné činy vyšetruje polícia, na prácu ktorej dohliada prokuratúra – čiže orgány činné v trestnom konaní. Polícia zaisťuje stopy, vypočúva svedkov a zhromažďuje dôkazy. V tom čase nájde páchatel'a, ktorý je najprv len podozrivý . Ak má na základe dôkazov dostatočne silné podozrenie, vznesie voči páchatel'ovi obvinenie. Podozrivého aj obvineného môže polícia zadržať najviac na 48 hodín. Potom sudca rozhodne, či pôjde obvinený do väzby alebo bude stíhaný na slobode. Závisí to od viacerých okolností.

OTÁZKY:

1. Kto je mladistvý? .....
2. Od koľkých rokov je človek plne trestne zodpovedný?
3. Kto vyšetruje spáchanie trestného činu?
4. Na akú dobu najdlhšie môže polícia zadržať podozrivého ?
5. V čom sú obsiahnuté predpisy trestného práva?

OTÁZKY z NBV:

Zmysel utrpenia

Pomôže mi Boh? Niekedy sa človek ocitne v situácii, keď nenájde pomoc u ľudí. Vtedy môže mať nádej, že Boh ho neopúšťa. Prečítaj si výpovede ľudí, ktorých ich starosti, strach, bolesť a utrpenie ťažili k zemi a ktorý z dôverou volali Bohu.

"Bože ty spravodlivosť moja, vyslyš ma, keď volám o pomoc." (Ž 4)

"Pre tvoje meno, Pane odpusť mi môj hriech, i keď je veľký." (Ž 25)

"Moje oči sa neprestajne upierajú na pána, veď on mi vyslobodzuje nohy z osídíel." (Ž 25)

"Bože, stvor vo mne srdce čisté a v mojom vnútri obnov ducha pevného." (Ž 51)

"Pozri sa na mňa a zmiluj sa nado mnou, lebo som sám a úbohý." (Ž 25)

Úloha: Napiš si jeden citát zo žalmu do zošita a potom sa pokús sformulovať a napísať svoju prosbu, ktorou by si sa obrátil na Boha.